

STANOWISKO
RADY POWIATU POZNAŃSKIEGO
z dnia 17 grudnia 2008 roku

Zważywszy na fakt, iż 27 grudnia 2008 roku upłyne dziewięćdziesiąt lat od wybuchu zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego, symbolu tryumfu poznańskiego patriotyzmu i walki naszych przodków o niezależność oraz powrót Wielkopolski do Macierzy, pamiętając o znaczeniu Powstania w procesie odrodzenia Rzeczypospolitej, mając w pamięci tych, co chcieli być wolni i wolność sobie zawdzięczać, **Rada Powiatu Poznańskiego ogłasza rok 2009 Rokiem Powstania Wielkopolskiego.**

UZASADNIENIE DO STANOWISKA RADY POWIATU POZNAŃSKIEGO z dnia 17 grudnia 2008 roku

27 grudnia 1918 roku wybuchło Powstanie Wielkopolskie. Trwające do 16 lutego 1919 roku zwycięskie walki oddziałów polskich z niemieckim zaborcą zwieńczyło podpisanie 28 czerwca 1919 roku Traktatu Wersalskiego, przyznającego Wielkopolskę odrodzonemu Państwu Polskiemu. Heroiczny zryw wyzwoleniczy pokazał nie tylko Niemcom, ale całej Europie, że Poznaniacy, Wielkopolanie nigdy nie utracili ducha walki i pragnęli za wszelką cenę odzyskać prawo by stać się częścią wolnej Polski.

Dziewięćdziesiąta rocznica Powstania Wielkopolskiego to przede wszystkim okazja do refleksji i wspomnień, ale także okoliczność, przy której można podjąć próbę wzmocnienia społecznej świadomości w odniesieniu do tych tak ważnych zarówno dla Polaków, jak i w szczególności dla Wielkopolan wydarzeń historycznych. Czas ten daje możliwość przybliżenia wartości, za które walczyli i ginęli nasi przodkowie - miłości do Ojczyzny, wiary w Polskę i w polską Wielkopolskę, ufności w sprawiedliwość dziejową i opiekę Bożą, a nade wszystko konsekwentnego przywiązania do polskiej tradycji i pamięci historycznej. To także moment, w którym doceniamy stopień zorganizowania się ówczesnych Wielkopolan, którzy wbrew dążeniom zaborcy potrafili w ciągu krótkiego czasu powołać władze zdolne do efektywnego zarządzania wyzwolonymi obszarami.

W dziewięćdziesiątą rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego Rada Powiatu Poznańskiego składa hołd dowódcom i żołnierzom Powstania oraz całej ludności walczącego Poznania i Wielkopolski. Aby wyrazić nasz szacunek wobec wszystkich, którzy zaryzykowali swoje życie w starciu z niemieckim zaborcą, na przekór wątpliwości w sens kontynuowania Najdłuższej Wojny Nowoczesnej Europy, Rada Powiatu Poznańskiego pragnie, by cały rok 2009 poświęcić Powstaniu Wielkopolskiemu, promowaniu dorobku wielkopolskiego czynu powstańczego, upowszechnianiu wiedzy na ten temat i utrwalaniu wartości, które Powstaniu przyświecały.

Zapoczątkowany wybuchem Powstania okres odzyskiwania niepodległości składał się bowiem zarówno z walki z wojskami niemieckimi jak i budowy instytucji narodowych oraz jednoczenia się z pozostałymi ziemiami polskimi tworzącymi niepodległą Rzeczpospolitą. Proces ten trwał przez cały 1919 rok, o czym świadczą między innymi następujące fakty:

- W styczniu i lutym toczyły się najkrwawsze walki zbrojne Powstania.
- W początkach marca Poznań i Wielkopolskę odwiedzili członkowie Komisji Sojuszniczej, reprezentujący zwycięską koalicję, którzy mieli zbadać przypadki naruszenia rozejmu z Trewiru.
- W maju Komisariat Naczelnej Rady Ludowej przeprowadził repolonizację administracji zatrudniając głównie urzędników Polaków i wprowadzając język polski jako obowiązkowy we wszystkich podległych sobie urzędach.
- W czerwcu liczebność wojska wielkopolskiego wynosiła 100 tys. żołnierzy, w tej liczbie ok. 70 tys. w pierwszej linii.
- W lipcu zniesiono granicę celną z byłym zaborcem rosyjskim (b. Królestwem Polskim) oraz zastąpiono dotychczasową markę niemiecką obowiązującą na pozostałych ziemiach marką polską.
- W sierpniu Sejm Polski przyjął ustawę o włączeniu Wielkiego Księstwa Poznańskiego do Rzeczypospolitej, a Naczelna Rada Ludowa rozwiązała się.
- W dniach 25-27 października 1919 roku odbyły się uroczystości zjednoczenia Wielkopolski z resztą niepodległej Ojczyzny, w czasie których gościł w Poznaniu Naczelnik Państwa Józef Piłsudski.
- Natomiast w listopadzie 1919 roku zakończył działalność organ wykonawczy Naczelnej Rady Ludowej - Komisariat